

DE BROWSING PADDOCK® VAN Femke Dölle

Als klein meisje was Femke Dölle al geïnteresseerd in alles wat met planten, bloemen en tuinen te maken had en hielp ze haar ouders regelmatig in de tuin. Vijf jaar geleden bedacht ze voor haar eigen vier paarden de zogenaamde Browsing Paddock® en creëerde dit op een stuk grond van slechts 1.600 m². De basis van haar Browsing Paddock® bestaat uit haar 'Big Five': Beweging, Bodem, Bonding, Browsen en Biodiversiteit.

Vertel eens hoe je bent gaan wonen waar je nu woont?

Mijn paarden staan al ruim 10 jaar niet meer op stal en hebben sindsdien 24/7 bewegings- en keuzevrijheid. Ik huurde altijd een huis en de reisafstand tot mijn paarden maakte me niet uit. Ik wilde pas een huis kopen als er ruimte was voor mijn eigen paarden en ik een partner had waar ik dat avontuur mee aandurfde. Het was een moeilijke markt, maar eind 2017 vonden we eindelijk een huisje met een klein beetje grond voor de paarden, 1600 m² om precies te zijn. Het was een kaal grasveldje omheind met grote dranghekken en omringd door voetbalvelden. Er was geen biodiversiteit of dier te bekennen. We wonen samen met twee paarden, twee pony's en drie katten midden in het dorp direct naast de voetbalvelden en een multifunctioneel centrum. Toch hebben we op deze 1600 m² een mini Browsing Paddock® gecreëerd. Een omgeving waar de paarden 24/7 bewegingsvrijheid hebben, zelf kunnen bepalen of ze binnen of buiten willen staan, uitgedaagd worden om te ontdekken en te spelen en onbeperkt toegang hebben tot verschillende vormen van ruwvoer. We zijn begonnen met een oude zeecontainer als tijdelijke schuilstal.

Hoe ben je op de ideeën gekomen voor je Browsing Paddock®?

Ruim 10 jaar geleden veranderde ik de huisvesting van mijn Shetlander Big Foot, die inmiddels 27 jaar oud is. Met hem heb ik werkelijk alles fout gedaan. Hij heeft minstens 5 jaar alleen gestaan, stond 's nachts altijd op stal en als hij pech had stond hij de hele dag op stal als het slecht weer was. Hij kreeg hooi, gras en een beetje brok, meer niet. Weinig diversiteit dus. Ook vond ik het maar sneu dat hij in een box stond waar hij niets kon zien. Daar kwam verandering in toen ik hem 10 jaar geleden verhuisde naar een boerderij waar nog twee pony's stonden. De stal leende zich na wat aanpassingen uitstekend om een vrije uitloop te creëren. Geweldig vond ik dat! Maar mijn standaard werd steeds hoger. Want ja, hij kon nu inderdaad zelf kiezen of hij binnen of buiten kon staan, maar het was nog steeds saai.

“De basis en kracht voor mijn Browsing Paddock® zit hem in mijn pijlers, de 'Big Five'.”

Paarden zijn steppedieren en kunnen in de natuur wel 10 tot 30 kilometer per dag bewegen op zoek naar voedsel, water en rustplekken.

Na 6 jaar verschillende locaties te hebben gehuurd waar mijn paarden op een natuurlijke manier gehuisvest werden, verhuisden we ze zo'n 5 jaar geleden naar ons eigen plekje in Rinsumageest. Door mijn ervaring wist ik dat ik veel dingen anders wilde. Zo had ik de belofte (of eis) voor mijzelf en de paarden dat ik nooit meer door de modder wilde banjeren. Die belofte ben ik nagekomen. De indeling en aankleding komen voornamelijk uit mijn eigen creatieve omdenken. Van jongs af aan hielp ik mijn ouders met tuinieren, zat ik ieder weekend voor huis- en tuinprogramma's op tv en was ik altijd buiten te vinden. Ook bezoek ik graag verschillende (openbare) tuinen en natuurgebieden waar ik inspiratie opdoe. Dat gaat grotendeels over materiaalgebruik, beplanting en aankleding. Maar de basis en kracht voor mijn Browsing Paddock® zit hem in mijn pijlers, de 'Big Five'.

Beweging

Paarden zijn steppedieren en kunnen in de natuur wel 10 tot 30 kilometer per dag bewegen op zoek naar voedsel, water en rustplekken. Paarden zijn gewoontedieren, die steeds dezelfde routes gebruiken, daardoor ontstaan padjes. In een paddock kunnen paarden die niet zelf uitslijten zoals in de natuur, maar construeren we die tracks met behulp van omheiningen en natuurlijke elementen. Tracks zijn dus aangelegde paden van zand en verschillende soorten half-verharding. Het trackstelsel stimuleert het natuurlijke bewegingsgedrag van paarden om van de ene plek naar de andere plek te trekken en heeft een oneindig karakter.

Bodem

In de natuur bestaan tracks uit diverse ondergronden. Denk aan aarde, zand, rotsen en water. In een Browsing

Paddock® creëren we ook verschillende soorten bodems. Daarmee ontwikkelt een paard zijn balans, en het is goed voor het hoefmechanisme en de proprioceptie. Wateroverlast voorkomen we door het toepassen van een goed watermanagement en het perceel water-sturend te maken. Bestaande natte plekken worden ingezet om meer regenwater op te vangen door het aanleggen van een wadi of misschien zelfs een poel. Modderproblemen worden aangepakt met duurzame tracks die gedraineerd zijn en naast zand deels bestaan uit waterdoorlatende half-verharding. Natte voeten zijn verleden tijd.

Bonding

Bonding, ofwel bondgenootschappen en familiebanden, is de sociale interactie tussen paarden. Het paard is een kuddedier en kan niet zonder soortgenoten leven en overleven. In het wild kiezen paarden zelf met wie ze samenleven en met wie ze diepgaande, vaak levenslange vriendschappen sluiten. Dat zijn voornamelijk familiebanden. Wij houden paarden in samengestelde groepen. We bepalen wie bij wie staat, we mengen verschillende rassen en dus ook verschillende culturen en verschillende gewoontes met elkaar. Die paarden begrijpen elkaar niet altijd, vaak hebben ze verschillende manieren van communiceren. Dat geeft

onze gedomesticeerde paarden erg veel stress. Een kudde moet stabiel en functioneel zijn. Wanneer dat niet zo is ontstaat er stress.

Browsen

Paarden zijn niet alleen grazers, maar ook browsers. Zo'n 80% eten ze laag bij de grond in graaspositie (alles onder de voorknie) en ongeveer 20% eten ze tussen knie- en oorhoogte. Denk aan bomen en struiken, maar ook aan het eten op oneffen terrein, een heuvel of obstakels ontwijken die op de route liggen. Met de aanleg van een Browsing Paddock® geven we een stukje natuur terug aan het paard. Door het toepassen van Passive Physio® elementen zoals het aanbieden van variabele voerhoogtes, traint het paard zijn houdingspijlen en kunnen we hem stabiel en sterker maken.

Biodiversiteit

Biodiversiteit is de verscheidenheid en hoeveelheid aan plant- en diersoorten. Die natuurvariatie zorgt voor schone lucht, fris water, een goede kwaliteit van de bodem en voor gevarieerd ruwvoer. Hoe gevarieerder, hoe beter. Dus planten we veel bomen, heesters en kruiden in een Browsing Paddock® voor een grotere biodiversiteit en

natuurlijke leefomgeving. Het paard kan zijn natuurlijke browsegedrag uitoefenen door het eten van deze planten middels rekken, strekken en plukken in variabele houdingen.

Kan je vertellen hoe je Browsing Paddock® er momenteel uitziet?

In de basis is de paddock klaar, maar veranderen en verbeteren blijf ik altijd. Niet alleen omdat ik het leuk vind, maar ook om mijn paarden uitdagingen te blijven geven en hun welzijn te verbeteren. Mijn standaard voor het leven van mijn paarden ligt er hoog. Niets doen of tevreden zijn is voor mij stilstand, en stilstand is achteruitgang.

Centraal in de paddock staat de schuilstal. Die heb ik zelf ontworpen omdat ik wilde dat mijn paarden zich er veilig zouden voelen en er te allen tijde kunnen schuilen, erin of ernaast. Ze vertoeven hier graag. Het is een onderhoudsarme stal. Het pronkstukje wat vele paardeneigenaren heeft geïnspireerd, is de kruidenheuvel. Een heuvel van maar liefst 13 meter lang en 2 meter hoog met traptreden. Echt heel tof om te zien hoe alle vier de paarden op hun eigen manier op en af gaan en lekker snacken van de kruiden en struiken. Via een track die rondom loopt kom je in het Tiny Forest, een schattig bosje met paadjes op slechts 260 m2 waar alles eetbaar is voor de paarden. Samen met Sietske Metz van Paard & Plant zijn we gaan experimenteren met themaborders in het bosje: Gentle Jungle, Knollen Knotten, Zweeds Sprookjesbos en Wilgen Weelde. Leuk voor mij als tuinliefhebber maar bovenal veel variatie voor mijn paarden.

“In de basis is de paddock klaar, maar veranderen en verbeteren blijf ik altijd.”

In de open paddock kunnen de paarden lekker spelen en rusten. Er ligt een bultje zand waar ze graag tegenaan liggen te slapen of uitgebreid rollen. Vanuit deze paddock kunnen ze ook uit de wadi drinken als er water in staat. Dat doen ze liever dan uit het wijnvat met regenwater. Logisch als je bedenkt dat dit een veel natuurlijkere houding voor hen is om te drinken. Langs alle tracks en omheiningen heb ik gemengde hagen geplant. Overall waar ze lopen kunnen ze even snoepen, of zoals ik het liever noem: 'snacksercisen'. Door op verschillende manieren te

De kruidenheuvel is een heuvel van maar liefst 13 meter lang en 2 meter hoog met traptreden.

Door het toepassen van Passive Physio® elementen zoals het aanbieden van variabele voerhoogtes, traint het paard zijn houdingspijlen en kunnen we hem stabiel en sterker maken.

Zijn er ook dingen die je bedacht hebt die achteraf minder goed bleken te werken?

Ik vind de schuilstal eigenlijk te klein voor mijn vier paarden. Het werkt, maar het is niet optimaal. Daarom bouwen we naast de stal nog een hokje aan van 4 bij 4 meter voor de Shetlanders. Mijn twee grote paarden hebben dan de schuilstal voor zichzelf. Rondom de stal is de bodem niet optimaal. Daardoor blijft er wel eens water staan. Al moet ik toegeven dat de kwaliteit nog steeds boven het gemiddelde ligt van de meeste bodems. Zoals ik al zei, mijn standaard ligt hoog. Er zijn ook twee plekken rond de stal waar mijn paarden veel plassen. Dat kan de bodem ook niet goed aan, en het veroorzaakt stank. Met diverse middelen zoals effectieve micro-organismen kan ik het redelijk onder controle houden, maar dat schiet er soms ook wel bij in.

“Mijn eerste automatische slowfeeder was een enorm bouwwerk.”

Mijn eerste automatische slowfeeder was een enorm bouwwerk. Ik was wel tevreden over het concept, maar de uitvoering was onhandig en ging snel stuk. De tweede variant was een mooie verbetering maar Bowie had na een dag per ongeluk de motorbuis van de muur gerukt. Dus hebben we opnieuw gekeken hoe we de constructie huffer-proof konden maken, en dat is gelukt!

Welke paarden lopen er op je Browsing Paddock® en wat vinden ze ervan?

Ik heb twee pony's en twee paarden, allemaal mannen. Big Foot is een 27-jarige Shetlander en kerngezond. Diego

De paarden maken optimaal gebruik van de ruimte die ze hebben.

is een 11-jarige Shetlander en ook gezond en woont nu een jaartje bij ons. Bowie is een 17-jarige Haflinger, een blij ei en voorheen een echte 'sloper'. Hoe meer ik de leefomgeving aanpaste aan hun behoeftes, hoe minder Bowie sloopte. Slopen komt vaak voort uit nieuwsgierigheid en onderzoekend gedrag. Er is vaak te weinig te doen waardoor ze zich op iets nieuws kunnen storten, soms letterlijk. Tot slot hebben we Joy, een 14-jarige Paint. Een wijze man met een koel karakter. Het is een stabiele en functionele groep. Hun dagen zijn rustig en ritmisch. Al wandelend op zoek naar voedsel, samen rusten, samen drinken en samen slapen. Ik zie voor een samengestelde groep gelukkig best veel synchronisatiegedrag en daar ben ik heel blij om. Heel af en toe wordt er even gespeeld. In het ene seizoen wat meer dan in het andere. Ik vind dat ze best wel optimaal gebruikmaken van de ruimte die ze hebben.

Zijn er nog plannen die je uit wil werken?

Ik ben nooit tevreden en altijd in beweging om te blijven veranderen en verbeteren. Dus er zijn zeker nog plannen! We hebben net een nieuwe paardenhaag van 25 meter aangelegd en nog een boom geplant. Inderdaad, het bleek dat ik daar nog ruimte voor had. Ook komt er nog een mini vijver met stromend water. Daar kunnen de paarden niet direct bij, maar permanent water in de paddock is een fijne toevoeging voor andere dieren en stromend water heeft een positief effect op de energie van de plek. De bospaadjes krijgen eindelijk hun definitieve bestemming als 'blote hoeven pad'. Het budget was op nadat we het Tiny Forest hadden aangelegd, dus heb ik tijdelijk houtsnippers neergelegd. Die zijn nu aan vervanging toe. Er komen 6 tot 8 verschillende ondergronden op het pad. In de toekomst vervangen we zo'n 60 m2 zandtrack door lavagruis en er komen vast weer andere nieuwe ideeën bij mij op.

browsen, zetten paarden hun lichaam effectief in. Zo trainen ze hun houdingspijlen terwijl ze eten.

In mijn Browsing Paddock® heb ik zo'n 20 verschillende voerplekken en nog een aantal snackhoekjes. Dagelijks varieer ik tussen deze voerplekken om mijn paarden fysieke uitdaging te bieden volgens de filosofie van Passive Physio®. Ook op een klein oppervlakte kun je veel variatie creëren. Daarnaast ligt er op de track een 8 meter lang grindpad van ca. 15 cm diep. Het ronde grind stabiliseert niet waardoor de paarden er een beetje in wegzakken. Dit heeft een positief effect op de hoeven in de vorm van massage en natuurlijke slijtage, en het stimuleert ook de proprioceptoren in de hoeven. Hiermee ontwikkelt het paard meer lichaamsbewustzijn. Evenals de autobanden en boomstammen op de track waar de paarden tussendoor manoeuvreren of overheen stappen.

Wat vond je het lastigste met het opzetten/maken, waar liep je tegenaan?

Ik mag graag experimenteren, goed uitdenken maar vooral doen om te kijken of het werkt. Werkt het niet? Dan geef ik niet op maar kijk ik of we de uitvoering kunnen verbeteren waardoor het wel werkt.

Een pittige klus in de beginfase was het aanleggen van de damwandkering. We dachten dat we dat zelf wel konden doen met een klein beetje hulp. Hij zit er schots en scheef in maar is gelukkig stevig en stabiel. Sommige dingen kun je beter aan een deskundige overlaten.

“Een pittige klus in de beginfase was het aanleggen van de damwandkering.”

De tijdsinvestering is soms ook pittig. Er liggen zo'n 2000 basaltkeien, die hebben we allemaal met de trailer opgehaald van diverse locaties. Een behoorlijke aanslag op je lijf kan ik je vertellen. Ik speur veel op Marktplaats om materialen te kunnen hergebruiken en om geld te besparen. Al die ritjes kosten best veel tijd.

Mijn partner Erwin is handig met machines en heeft technisch inzicht. Hij heeft de grote schuilstal bijna helemaal zelfstandig gebouwd. Daar heb ik echt bewondering voor. Zonder hem had ik ons paradijsje nooit kunnen realiseren zoals het er nu bij ligt.

WIN een mineralenbuffet!

Femke geeft maar liefst twee mineralenbuffet weg, een deluxe en een mini versie. In de vrije natuur scharrelt een paard zijn gezonde kostje, inclusief allerlei mineralen en sporenelementen, zelf bij elkaar. Omdat onze gedomesticeerde paarden vaak te eenzijdig eten, maakte Femke een mineralenbuffet voor haar paarden. De paarden kunnen zelf kiezen welk water met natuurlijk ingrediënt ze willen drinken. Een gezonde toevoeging voor je paard én het stimuleert ook het natuurlijk zoekgedrag.

De luxe versie bevat 110 ml Veendrenk, 110 ml Brandnetel, 110 ml Chlorella, 110 ml Appelciderazijn en 110 ml Duits Steenzout. Daarmee kan je maar liefst 5 á 6 keer een mineralenbuffet Deluxe voor je paard maken!

Het mini mineralenbuffet bevat 57 gram keltisch zeezout, 57 gram IJslands zeewier, 57 gram diatomeenaarde, 57 gram moeder aarde en 57 gram spirulina.

Met deze mini verpakking kun je 2 tot 4 keer een mineralenbuffet voor je paard maken.

Wil je kans maken een mineralenbuffet? Ga dan naar de Level Up Facebookpagina en geef een reactie in de post!

Je biedt verschillende diensten aan, kan je daar meer over vertellen?

Ooit begon ik mijn carrière als instructrice en gedragsdeskundige. Ik liep regelmatig tegen een plafond in de ontwikkeling van de paarden van mijn studenten. Weinig vooruitgang of verbetering omdat er in de basis nog veel niet in orde was. Paarden die lang op stal stonden, verkeerde voeding kregen of stress hadden van andere paarden of hun omgeving. Door mijn eigen manier van paarden houden had ik al ervaren dat door het voldoen aan de basisbehoeftes, ik meer dan de helft van alle fysieke en mentale problemen kon oplossen. Dus ging ik mijn

studenten helpen om de huisvesting en het voermanagement aan te pakken voordat we verder gingen met trainen. Dat was zo'n succes dat steeds meer mensen mij wisten te vinden voor hulp. Inmiddels is mijn bedrijf volledig getransformeerd en adviseer en ontwerp ik natuurlijke huisvesting volgens mijn concept de Browsing Paddock®. Daarnaast ben ik Official Ambassador Passive Physio® en mag ik paardeneigenaren gericht advies geven over het inzetten van Passive Physio®. Mijn ervaring als gedragsdeskundige zet ik nog steeds in bij Eerste Hulp Bij Inscharen. Ik begeleid paardeneigenaren en staleigenaren met het samenvoegen van nieuwe paarden in samengestelde groepen. Want je kunt nog zo'n prachtige paddock voor je paarden hebben, als de groepsdynamiek verstoord is hebben alle paarden continue stress.

Heb je nog een belangrijke tip voor mensen die zelf een Browsing Paddock® willen maken?

Zorg dat je een goed plan/ontwerp op papier hebt, zodat je een stip op de horizon hebt waar je naartoe kunt werken. Het is meestal onmogelijk om alles in een keer te doen, maar als je weet wat het plan is, dan kun je gefaseerd aan de slag. Zo voorkom je dat je dingen aanlegt die achteraf niet zo handig blijken te zijn. 🐾

Speciaal voor abonnees!
Kijk op Facebook en doe mee!

De paard-vriendelijkste events van Nederland

EquiDay
Do it for the horse

Noord
17 juni

Valtherweg 27a
Exloo
(Drenthe)

8 april

De Beek 125 Ermelo

De grote voorjaareditie

Tickets zijn nu te koop!

www.equiday.nl

EquiFair
Do it for the horse

Alleen op deze EquiFairs:
springwedstrijd op neckrope

Zuid

3 september

Kuilvenweg 4 Someren
(Brabant)

www.equifair.nl

Voor alle events van 2023 geldt:

- Gratis parkeren • Van 10.00 tot 17.00 uur • Meerdere ringen met demonstraties en shows
- Verdiepende lezingen • Groot strodorp (EquiFair ± 50 stands en EquiDay 100+ stands)
- Voor de kids: speurtocht met leuke prijzen • Hier kun je je makkelijk een héle dag vermaken!